

Finlands Avisen

Studietur til Finland

Torsdag den 19. og fredag den 20. maj 2005 tog medlemmer fra Børne- og Kulturudvalget, to skoleledere samt repræsentanter fra Børne- og Kulturforvaltningen i Greve Kommune på en studietur til Helsinki i Finland. Formålet med studieturen var at finde den finske PISA-model

Finlands-Avisen har talt med Kai Nielsen, formand for Børne- og Kulturudvalget i Greve.

I tog af sted for at finde Pisa i Finland dvs. for at finde de grunde, som gør, at de finske skolebørn klarer sig så godt i de internationale PISA-undersøgelser.

Det kan man godt sige, men vi fandt ikke ét berømt tårn. Faktisk sagde alle de skolefolk, som vi talte med, at de selv var forbavset over, hvor godt Finland klarede sig i undersøgelserne. Både ude på skolerne som vi besøgte, i en lokal skoleforvaltning og i Det finske Undervisningsministerium sagde man, at man ikke har en – eller kan give – enkel forklaring på de gode PISA-resultater.

Men, fik I ikke nogen forklaringer?

Jo, vi gjorde!

For mig ser det ud til, at de er bedre til at sætte mål og så følge op på, om de når målene bl.a. gennem evaluering på flere niveauer. F.eks. skrives de indgåede aftaler ned, når der er holdt forældresamtaler, således at der kan sammenlignes med den sidste aftale. En sidegevinst ved disse samtaler er, at forældrenes viden om skolen opdateres i forhold til deres egen skolegang.

Elever og lærer laver også en evaluering efter et fast skema, og disse evalueringer gennemgås - og for ikke at glemme så sammenligner skolerne deres resultater indbyrdes.

For at kunne gennemføre evalueringerne er det naturligvis en nødvendighed, at der er sat mål for det, man gør. Det var mit indtryk, at det med at sætte mål for indsatsen var en ganske naturlig del af skolernes arbejde,

og at det er en naturlig løbende proces i skolernes hverdag.

I de ældste klasser skal lærerne være uddannet i faget for at kunne undervise i det. Det må vel svare til at vi f.eks. sagde at i 7. – 9. klasse skal lærerne kun undervise i deres liniefag. En elev udtrykte det nogenlunde på den måde ”en faglig dygtig lærer giver en lyst til at lære”.

Det var markant, at der var mere ro inde på skolerne - også i frikvartierne. Den mindre larm og uro i forhold til en dansk skole kunne måske signalere mere fokus på læringsmiljøet. Skolebygningerne og klasserne var ikke anderledes, end vi ser det i Greve. På legepladsen udenfor var livet nogenlunde som i en dansk skole.

Én pudsigt ting er, at forældrene kan følge elevens fravær via Internettet. I øvrigt blev det understreget på de skoler, vi besøgte, at stort set alle finske lærere har som mål, at alle deres elever i 1. klasse kan læse, inden de holder juleferie – og det er noget, som forældrene også forventer.

Forældrene forventer, siger du. Hvilket indtryk fik du af forældreopbakningen i Finland?

Faktisk er det sådan, at man har læsebedsteforældre i mange finske skoler! Det er meget almindeligt i skolerne at forældre og især bedsteforældre går aktivt ind i undervisningen – som hjælpelærere. På den måde får lærerne jo også mere tid til undervisning.

Men, hvis jeg skal sammenligne forældreopbakningen i de finske skoler med vores egen skole, så er den store forskel nok, at den finske måske bedst kan sammenlignes med den, der var i 50'ernes danske skole.

Som i Krøniken?

Ja, det kan man godt sige – selvfølgelig med modifikationer. Jeg tror, at det er vigtigt, at vi finder nye måder at få større forældreopbakning og –involvering på.

På alle skoler blev netop forældreopbakningen og betydningen af en sådan understreget igen og igen.

Er det et tidstræk, som kan forsvinde?

På Mainingin Koulu (Mainingin Skolen), som ligger i Espoo kommune, sagde skolelederen, at de godt kan mærke, at forældreopbakningen er under forandring, fordi forældrene er ved at få

Fakta om Finland

Befolkning: 5,2 mio.

Areal: 338.000 km²

Sprog: Finsk (92%), svensk (6%) + Samisk sprog i Lapland
Religion: Lutheranere (85%), Orthodoxe (1%), ikke troende (13%)

Immigranter: 2% - de fleste russere.

Uddannelsesudgifter: 11,9% af de offentlige udgifter

Erhverv: Finland gennemgår en hastig service-industrial revolution med succes.

I 1970 lagde man privatskoler og offentlige skoler sammen, og fik enhedsskolen – en af grundene til, at 98 % af alle elever går i den offentlige skole og kun 2% i private skoler.

Indtil 1985 havde man dog niveaudeling i 7.-9. klasse i form af højt, alm. og lavt niveau (ligesom Danmark havde grundkursus og udvidet kursus i 1975-loven).

De private skoler er gratis. Privatskoler er skoler med en speciel pædagogisk linie (Montessori m.fl.). Så privatskoler bliver ikke valgt af sociale årsager.

Skolerne har alle madordning – varm mad midt på dagen. Maden er for det meste produceret på skolen.

Siden 1999 har grundskolen i Finland været en enhedsskole fra 1. – 9. klasse. Men der undervises af forskelligt uddannede lærere.

Der er ca. 100 skoler ud af alle, der har alle 9 klassetrin på samme matrikel.

I forløbet 1.- 6. klasse undervises der af class teachers og i 7. – 9. klasse af subjekt teachers.

Lærerne er uddannet på universitetet og har en normeret studietid på 5 år for begge uddannelser.

Skoleåret består af 190 skoledage fra midten af august til begyndelsen af juni – 5 dage om ugen.

et arbejdsmonter, som ligner vores. Forældreopbakning er der – og det kan man også se i det forhold, at de finske lærere nyder en meget stor social anseelse i det finske samfund. Faktisk er den finske lærer den fagperson, som finnerne placerer øverst på en respekt- og troværdighedsstige!

Er der andet, som I fandt i jagten på den finske PISA?

Ja, da – siger Kai Nielsen – der er også systematikken!

Systematikken?

Ja, systematikken!

Det er mit indtryk – nej det er rejsegripen indtryk, at finnerne er langt bedre til at være systematiske i deres undervisning. Og i overgangen fra fx daginstitutioner til skolen.

Det er sådan, at der allerede fra de tidligste år i børnehaven bliver udarbejdet en slags ”udviklingsplan” for det enkelte barn – og som bruges til samtale med forældrene og naturligvis også barnet selv, når det kan lade sig gøre.

Det så jeg virkelig gerne i den danske skole – og jeg tror på, at det er en realistisk mulighed, fordi det er en dokumentation af først og fremmest barnets stærke sider – og naturligvis også, hvad der kan arbejdes mere med. Både af barnet selv og af forældrene!

Er det ikke en form for overvågning?

Nej, sådan opfatter jeg det ikke med mindre du mener det positivt! Det er at sætte fokus på det enkelte barn både på barnets egne præmisser og

forældrenes og vel også på institutionen, da dokumentation jo netop ikke er en envejskommunikation.

Jeg vil også godt lige slå fast, at alle de lærere og pædagoger, som vi talte med, var endog meget tilfredse med dette.

Hvad så med systematikken i skolen?

Jamen det fortsætter! I den finske skole er det min opfattelse, at evaluering, dokumentation og det at sætte mål, som jeg omtalte før, sammen med prøver og tests bruges systematisk for det enkelte barn – og dermed som en støtte for barnets personlige og faglige udvikling. Det er vel også det, som PISA viser noget om – og som jeg mener, at vi godt kan lære meget af.

Lære meget af?

Ja netop lære meget af. Blive bedre til at bruge alle de mange værktøjer i udvikling af den alsidige og fagligt velfunderet elev!

Nu vil jeg også skynde mig at sige, at vi i Greve er godt på vej. For eksempel kommer alle undervisningsansvarlige medarbejdere i skolerne på en evalueringskonference her i efteråret for på den måde at sætte fokus på udviklingen af en evalueringskultur. Vi må heller ikke glemme, at vi også har igangsat en øget fokus på læsning og læsefærdighed, som er et svagt punkt i den danske Pisa-undersøgelse, her i Greve. Vi gennemfører nu læsetestninger på alle klassetrin fra næste skoleår for alle elever og også en særlig undersøgelse af læsefærdigheden hos vore mange tosprogede elever.

Tempelpladskirken i Helsinki

Men det er vigtigt, at vi anvender test og evalueringer af den enkelte elev, den enkelte klasse og den enkelte skole til at justere indsatsen, så næste test og evaluering giver bedre resultater.

Derudover har Børne- og Kulturudvalget på vores sidste møde (31. maj 2005 red.) vedtaget en særlig indsats i de kommende 1. klasser for at afdække læsevanskeligheder så tidligt som muligt i et skoleforløb – og så give dem, der har brug for det en særlig læsehjælp i et særligt tilrettelagt læseforløb. Vi vil bruge både tests, sprogscreening, samtale og ikke mindst computer-støttede programmer – man kan simpelthen få computeren til at læse op - og på den måde hjælpe dem, der har lidt eller meget svært ved det.

Gælder det for alle 1. klasser i kommunen?

Nej. Det er et pilotprojekt på tre skoler, men samtidig med 1. klasseprojektet vil vi også fremme brugen af computer-støttede læseprogrammer i forbindelse med vores store IT-projekt for alle 3. klasser i kommunen. Og så vil vi naturligvis evaluere i marts-april måned 2006, så vi kan se, hvordan vi kan fortsætte bestræbelserne på at gøre vores elever til bedre læsere gennem hele skoleforløbet – og med det mål, at når en elev forlader skolen i Greve, så er det læsemæssigt virkelig godt rustet til at kunne gå i gang med – og klare en ungdomsuddannelse.

De skoler som vi besøgte i Finland, viser for mig, at når vi er systematiske, så nytter det! Det nytter nemlig for den enkelte!

Hvad med lærerne – er der nogen forskel på en lærer i Finland og en lærer i den danske folkeskole?

For det første så er de mere vant til at være systematiske, som jeg fortalte om før. Men den helt store forskel er for mig at se, at alle lærere i Finland er uddannet på universitetet. Faktisk har de en universitetsgrad som en mastereksamen i ét eller flere fag

Betyder det ikke, at når læreren er universitetsuddannet, så kommer lærerens fag til at dominere lærerens undervisning på bekostning af fx en indsigt i pædagogiske spørgsmål og viden om forskellige måder at lære på, altså læringsstile?

Nu mener jeg, at lærerens faglighed er alfa og omega i enhver undervisning! Men for at svare på dit spørgsmål, så er det sådan, at alle lærere med en faglig mastereksamen faktisk har, hvad der svarer til et bifag i pædagogik og psykologi og så underviser de fortrinsvis i overbygningen dvs 7. – 9. klasse. Så de er i hvert fald mindst lige så godt rustet som en dansk lærer. Og så har man også en egentlig klasselæreruddannelse, som faktisk giver læreren mulighed for at undervise i samtlige fag i 1. – 6. klasse. Men mange klasselærere vælger dog at specialisere sig i 3 – 4 særlige fag – og på den måde få en særlig viden inden for faget.

Jeg tror, at vi i Danmark kunne lære meget af den finske læreruddannelse. Det skal også lige med, at de finske universiteter hvert år har omkring 4.000 ansøgere til ca. 600 læreruddannelsespladser!

Er det noget, som du kunne tænke dig at gå videre med til fx Undervisningsministeren?

Ja naturligvis. Det er fra mange sider sagt og skrevet meget om den danske læreruddannelse. Jeg mener, at vi nok burde skele meget til den finske. Det kunne være, at jeg skulle tale med Bertel Haarder om det

Siger Kai Nielsen med et lunt glimt i øjet, idet han ser op fra sine mange noter fra en indholdsrig studietur til Finland.

Ingen finne har fundet de vise sten på deres PISA-succes, men i et H.C. Andersen-år ”er det ganske vist”, at både Børne- og Kulturudvalget og forvaltningen har fået megen inspiration af besøget i det finske skolesystem. Det bliver spændende at følge udviklingen i Greves Skolevæsen i de kommende år – og det bliver spændende at slå finnerne på hjemmebane.

Rejsedeltagerne på vej mod det første skolebesøg

Uddannelse:

uddannelsesinstitution	studerende	antal institutioner
Grundskole	596.000	3.953
Gymnasium	129.000	441
Fagskoler	160.000	290
Polytekniske	118.000	31
Universiteter	163.000	20

Minimumstimetallet pr. uge i den finske skole varierer fra 19 til 30 lektioner (45 min) om ugen.

Skolestart som i Danmark – mellem 6 og 8 år.

Merenkulkijan Päiväkod Søfarernes Børnehave

I børnehaven er der 54 børn, hvoraf 28% er indvandrere, fortrinsvis russere og somalier.

Børnehaven er opdelt i 5 grupper, hvoraf én er en såkaldt førskoleklasse, svarende til vores børnehaveklasser.

I denne og de øvrige grupper er integreret børn med specifikke vanskeligheder. For før-skole-gruppen drejer det sig om 3 elever.

I Finland er det almindeligt, at førskole-grupper er tilknyttet børnehaverne og ordningen med børnehaveklasser på skoler er kun ca. 3 år gammel.

Førskole-grupperne undervises af lærere, der har en 3-årig universitetsuddannelse inden for netop førskole-området.

I denne børnehave var der 3 pædagoger/lærere tilknyttet førskole-gruppen, men alle er ikke på arbejde samtidig. Normeringen svarer til 2½ stilling.

Et dagsprogram for førskole-gruppen kan se således ud:

- Morgenmad
- Samling, hvor der fortælles og samtales.
Gruppen bliver opdelt i flere grupper svarende til antallet af voksne, så der bliver så meget taletid for hver enkelt barn som muligt.
- Samtale om program for dagen
- Arbejde i grupper: Skrivning/tegning/matematik/sproglig opmærksomhed
- Natur-ture eller leg
- Afslapning.
Midt på eftermiddagen lægger alle sig i seng og der højt læses i en halv time, hvorefter der er en halv times søvn. For de, der ikke kan sove, er der fri leg udenfor.

Man lægger meget vægt på samtalen med børn og der foregår en meget intens modersmålsundervisning af indvandlerne. Vi oplevede, at der tales meget bevidst til børn, og man havde indrettet et mini-værksted og et mini-køkken, hvor en voksen og en eller flere elever kan lave aktiviteter samtidig med, at der sættes tale på aktiviteterne.

Børnehaven var meget praktisk og hyggelig indrettet med egen indgang og garderobe for hver gruppe. Selve bygningen har form som et skib og er tegnet af den finske arkitekt Suomolainen, der også har tegnet nabokirken "Kirken i Espoonlahti" samt den verdensberømte kirke i Helsingfors "Tempelpladsens Kirke", som er bygget inden i en klippe.

Søren Egebo

